

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) w związku z art. 72 ust. 1 i 77 ust. 1 pkt 1 i 2 art. 75 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 91 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2004 r. Nr 257 poz. 2573 z późn. zm.) po rozpatrzeniu wniosku Gospodarstwa Rolnego Chyrzyna J. Sówka, Z. Nycz, F. Nycz, S. Krzywonos z siedzibą ul. Grunwaldzka 25a/14, 37- 769 Dynów, w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji pn. "Regulacja i przebudowa odcinka koryta rzeki San i budowa stawu rybnego na działkach o nr ew. 610, 615 w Ruszelczycach, działek o nr 1,2,3 i 6 w Chyrzynie, oraz działce o nr ew. 240 w Krzywcy oraz po zasięgnięciu opinii :

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawartej w postanowieniu z dnia 21.06.2010 r. znak: RPOŚ-18-WOOS-6613-13-4/2/10/gj
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemysłu która została zawarta w piśmie z dnia 19.04.2010 r. znak: PSNZ. 460-4/10

orzekam:

odmówić określenia środowiskowych uwarunkowań dla realizacji przedsięwzięcia pn. "Regulacja i przebudowa odcinka koryta rzeki San i budowa stawu rybnego na terenie oznaczonym według ewidencji gruntów jako działki Nr. 610 i 615 w Ruszelczycach, 1,2,3 i 6 w Chyrzynie oraz 240 w Krzywcy".

UZASADNIENIE

Do Wójta Gminy Krzywca w dniu 09.03.2009 r. wpłynął, wniosek Gospodarstwa Rolnego Chyrzyna J. Sówka, Z. Nycz, F. Nycz, S. Krzywonos z siedzibą ul. Grunwaldzka 25a/14, 37-760 Dynów o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na "Regulacji i przebudowie koryta rzeki San i budowie stawu rybnego na terenie oznaczonym w/g ewidencji gruntów jako działki nr 610 i 615 w Ruszelczycach, 1,2,3 i 6 w Chyrzynie oraz 240 w Krzywcy".

W związku z niekompletnym wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach Wójt Gminy pismem z dnia 17.03.2009 r. znak: GKŚ 7331-2/1/2009 wezwał wnioskodawcę o uzupełnienie wniosku poprzez dostarczenie karty informatycznej przedsięwzięcia zawierającej wszystkie informacje o planowanej inwestycji, wypisy z ewidencji gruntów, kopie z mapy ewidencji obejmującej teren na którym realizowane będzie przedsięwzięcie. Wnioskodawca w dniu 30.03.2010 r. uzupełnił powyższy wniosek przedkładając wymagane dokumenty.

Zawiadomieniem z dnia 7.04.2010 r. znak: 7331/DUŚ-2/1/2009 Wójt Gminy Krzywca wszczął postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z póź. zm.)

W dniu 07.04.2009 r. podał do publicznej wiadomości informację poprzez obwieszczenie zapewniając tym samym udział społeczeństwa poprzez możliwość zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, oraz składanie skarg i wniosków w terminie 21 dni od dnia zamieszczenia w/w informacji na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Krzywca bip.ugkrzywca.pl.

Wnioskowane przedsięwzięcie zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 91 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z likwidowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r. Nr 257 poz. 2573 z póź. zm.) zostało zaliczone jako przedsięwzięcie dla którego raport o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany.

Wójt Gminy wystąpił pismem z dnia 19.05.2009 r. znak: GKŚ 7331-2/1/2009 o opinię co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ewentualnego zakresu raportu do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu.

W opinii wyrażonej w postanowieniu znak: Nr PSN2.465-38/09 z dnia 2009-05-27 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu zajął stanowisko iż dla przedmiotowego przedsięwzięcia nie ma obowiązku opracowania raportu oddziaływania na środowisko.

Natomiast Regionalny Inspektor Ochrony Środowiska w postanowieniu z dnia 08.09.2009 r. znak: RDOŚ-18-WOOS-7048-1-170-/09 ad wyraził opinię że dla przedmiotowego przedsięwzięcia istnieje konieczność sporządzenia raportu.

Wójt Gminy poprzez obwieszczenie z dnia 27.09.2009 r. zawiadomił strony postępowania o wydaniu postanowienia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o konieczności sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Wójt Gminy w dniu 07.10.2009 r. wydał postanowienie znak: GKŚ 7331-2/1/2009 o nałożenie obowiązku opracowania raportu oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia, zawiadamiając strony postępowania poprzez obwieszczenie z dnia 08.10.2009 r. znak: GKŚ 7331-2/1/2009. W dniu 08.10.2009 r. postanowieniem znak: GKŚ 7331-2/1/2009 zawieszono postępowanie do czasu przedłożenia przez wnioskodawcę raportu o oddziaływaniu w/w przedsięwzięcia na środowisko.

W dniu 01.02.2010 r. wnioskodawca złożył Raport oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pod nazwą "Regulacja i przebudowa koryta rzeki San i budowa stawu rybnego na działkach Nr 610 i 615 w Ruszelczycach, działkach Nr 1,2,3 i 6 w Chyrzynie i działce Nr 240 w Krzywcy".

Postanowieniem z dnia 10.02.2010 r. znak: GKŚ 7331-2/1/2010 podjęto z urzędu zawieszono postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zawiadamiając strony postępowania poprzez wydanie obwieszczenia znak: GKŚ 7331-2/1/2010 z dnia 11.02.2010 r. Ogłoszeniem z dnia 26.02.2010 r. podano do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu raportu o oddziaływaniu na środowisko z możliwością zgłaszania skarg i wniosków w terminie 21 dni.

Dnia 26.02. 2010 r. Wójt Gminy Krzywca w związku z art. 77 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska, oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z póź. zm.) zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z prośbą o uzgodnienie warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, a także do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Przemyślu.

Powiatowy Inspektor Sanitarny w Przemyślu postanowieniem znak sprawy PSN2.460-4/10 z dnia

23.04.2010 r. uzgodnił warunki realizacji przedsięwzięcia. Natomiast Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie postanowieniem znak: RDOŚ - 18-WOOS-6613-13-4/2/10/gi z dnia 21.06.2010 r. nie uzgodnił warunków realizacji przedsięwzięcia pn. "Regulacja i przebudowa koryta rzeki San i budowa stawu rybnego na działkach nr 1,2,3 i 6 w Chyrzynie, działkach nr 610,615 w Ruszelczycach oraz działce nr 240 w Krzywcu.

Zawiadomieniem z dnia 05.07.2010 r. Wójt Gminy poinformował o zakończeniu postępowania i możliwością zapoznania się z aktami sprawy. W przeciągu wyznaczonego 14-dniowego terminu strony postępowania nie wniosły do zgromadzonego materiału dowodowego żadnych uwag, wniosków i zastrzeżeń.

Rozpatrując zagadnienia, którego rozstrzygnięcie przesądziło o orzeczonej odmowie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wzięto pod uwagę, że przedmiotem przedsięwzięcia jest regulacja przebiegu odcinka rzeki San w km 196.6 - 197.4 i budowie stawu rybnego w miejscu zlikwidowanego zakola na terenie miejscowości Chyrzyna i Ruszelczyce, gminy Krzywca. Zakres planowanych prac obejmuje wyprostowanie koryta rzeki San w miejscu istniejącego zakola, poprzez wykonanie odcinka nowego koryta

o długości ok. 0.8 km i szerokości ok. 75 m i wykonaniu stawu hodowlanego dwukomorowego o maksymalnej powierzchni lustra wody wynoszącej ok. 31.11 ha i głębokości użytkowej od 2.0 m ÷ 4.5 m w miejscu meandru rzeczno. W celu umocnienia skarp brzegowych nowego koryta zaplanowano wykonanie opasek brzegowych faszynowo - kamiennych do wysokości wody miarodajnej oraz darniowanie (obsiew) skarp powyżej opaski. Ponadto z wykonaniem czaszy przedmiotowego stawu wiązać się będzie pozyskanie mas ziemnych i kruszyw zalegających w utworach nadrzecznych.

Przedmiotowe przedsięwzięcie zalicza się do wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 91 oraz § 2 ust. 1 pkt 26 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257 poz. 2573 ze zm.).

Jak wynika z dokumentacji przedsięwzięcie planowane jest do zlokalizowania w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 " Pogórze Przemyskie" (PLB180001), obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty "Rzeka San" (PLH180007), obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty " Ostoja Przemyska" (PLH180012) oraz Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego funkcjonującego na mocy Rozporządzenia Nr 73/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego (Dz. U. Nr 137,poz.2089).

Rzeka San jest jedną z dużych nieregulowanych rzek kraju, o naturalnych brzegach i o nieznacznie przekształconym korycie. W obszarze Natura 2000 "Rzeka San" (PLH180007) stwierdzono występowanie co najmniej 8 gatunków ryb i kręgloustych wymienionych w Załączniku Nr 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510), czyli wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tj. Dyrektywie Siedliskowej), a także objętych ochroną ścisłą na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237). W środkowym odcinku Sanu od Leska do Przemyśla dominuje m. in. kleń *Leucaspius cephalus*, brzanka *Barbus peloponnesius*, świnka *Chondrostoma nasus*, piekielnica *Alburnoides bipunctatus* (objęta ochroną gatunkową, gatunek narażony wymieniony w *Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt*) i kielb *Gobio sp.*

Środkowy odcinek rzeki San to miejsce bytowania dwóch gatunków kielbi: kielba Kesslera *Gobio kessleri* (przedmiot ochrony" Rzeki San" PLH180007, gatunek wymagający ochrony czynnej, gatunek bliski zagrożenia wymieniony w *Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt*) i kielbia białopłetwego *Gobio albipinnatus* (przedmiot ochrony "Rzeki San " PLH180007, objęty ochroną

gatunkową, gatunek bliski zagrożenia wymieniony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt). Ponadto rzeka San została wytypowana jako najlepsze miejsce rozrodu certy *Vimba vimba* - gatunku dwuśrodowiskowego, anadromicznego. Rejonem, gdzie gatunek ten występuje licznie jest rzeka San w pobliżu Dynowa i Przemyśla. W rzece San występuje również jedna z najliczniejszych w Polsce populacji piekielnicy - jednego z najszybciej zanikających gatunków w Polsce, wymienionego w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako gatunek wysokiego ryzyka, narażony na wyginięcie. W grupie gatunków zagrożonych, występujących w wodach Środkowego Sanu, jest także koza złotawa *Sabanajewia aurata* (wymieniona w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, objęta ochroną gatunkową) - gatunek bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożony.

Należy nadmienić, iż stromy brzeg zakola może stanowić potencjalne miejsce lęgowe zimorodka *Alcedo atthis* - gatunku wymienionego w Załączniku Nr 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313, z późn. zm.), czyli wymienionego w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. Dyrektywy Ptasiej), a stanowiącego przedmioty ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 "Pogórze Przemyskie"(PLB180001).

Wyniki projektu pn. "Inwentaryzacja wielkoobszarowa siedlisk przyrodniczych i gatunków w aspekcie sieci Natura 2000 w Polsce", wykonawcą której była Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, a w pracach terenowych udział brali pracownicy Biura Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej w Przemyślu, wskazują na występowanie w przedmiotowym zakolu siedliska przyrodniczego zalewanych mulistych brzegów rzek (kod: 3270) wymienionego w Załączniku 1 Rozporządzenia w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, czyli wymienionego w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. W terenie przyległym do rzeki San zinwentaryzowano siedlisko niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), a w odległości około 200 m od projektowanego przekopu stwierdzono priorytetowe siedlisko *91E0 - łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso - incanae*, olsy źródłiskowe), stanowiące przedmiot ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty "Ostoja Przemyska"(PLH180012).

Na skutek budowy nowego koryta rzeki ulegną zniszczeniu nie tylko siedliska ryb i fauny bezkręgowej, lecz również naturalna ochrona brzegów rzeki przed erozją zadrzewienia. Na skutek regulacji rzeki nastąpi wyprostowanie biegu rzeki, utworzenie jednolitego przekroju poprzecznego i podłużnego koryta. Ujednoliceniu spadku i kształtu koryta towarzyszy likwidacja wypłyceń i głębokich miejsc, które stanowią siedliska ryb. Również roślinność nabrzeżna z korzeniami zanurzonymi w wodzie, stanowi cenne siedliska ryb jako kryjówki, miejsca odpoczynku, tarlisk i żerowania.

Pozostające w równowadze lub wcinające się naturalnie ciekii żwirowe formują koryta kręte lub meandrowe z na przemian występującymi bystrzami i przegłębieniami. Zróżnicowaniu spadku dna na bystrzach i w przegłębieniach odpowiada zróżnicowanie uziarnienia osadów dennych, z grubszym materiałem budującym bystrza oraz drobniejszym wyścielającym dno cieków w przegłębieniach. Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia zniszczy zróżnicowaną geometrię i uziarnienie dna, cechujące naturalne koryta żwirowe meandrujące w płaszczyźnie poziomej i pionowej. Praktyki takie prowadzą zatem do zniszczenia siedlisk organizmów bentonicznych oraz opancerzenia dna i wewnętrznej struktury osadów korytowych. Ponadto przedmiotowe przedsięwzięcie doprowadzi do zaniku takich struktur jak strome skarpy, co wiąże się z zanikiem szeregu siedlisk czy wycofywaniem się gatunków związanych z tymi strukturami. Odsypiska przybrzeżne stanowią także miejsca rozwoju specyficznej, chronionej Dyrektywą Siedliskową roślinności efemerycznej zalewanych brzegów rzek.

Prace regulacyjne, poza zmianami w samym korycie, oddziałują również na przyległe tereny zalewowe m.in. poprzez skracanie czasu zalewu, eliminując tym samym "czyszczący" element wezbrania, istotny dla utrzymywania otwartego charakteru niektórych siedlisk i zachowania dynamiki całego systemu. Wezbrania są głównym czynnikiem kształtującym koryto rzeki i jego

przemieszczenia, warunkujące nieustanne odnawianie się nadbrzeżnych i korytowych ekosystemów ulegających ciągłym zmianom (sukcesji, rytmice sezonowej, fluktuacji, degeneracji i regeneracji). Zaakceptowane przez Ministra Środowiska w dniu 9 maja 2005 r. "Zasady dobrej praktyki w utrzymaniu rzek i potoków górskich" (Warszawa, 2005) opracowane przez zespół naukowców i praktyków wskazują, na niszczenie opancerzenia dna rzek jako jedną z przyczyn utraty pionowej stabilności koryt.

Na skutek regulacji Sanu nastąpi zaburzenie w funkcjonowaniu wykształconego ekosystemu. Szybka erozja występuje natychmiast po rozpoczęciu regulacji, a jej zasięg jest początkowo głównie lokalny, tj. obejmuje odcinek rzeki objęty regulacją. Po kilku latach szybkiej erozji stan koryta dąży lokalnie do nowego, quasi stabilnego stanu. Na skutek regulacji nastąpi zmiana hydraulicznych parametrów przepływu wody w korycie i zmiana szorstkości materiału dennego oraz zaburzeniu ulegnie naturalna równowaga. Należy nieć na uwadze, iż późniejsze zmiany zachodzące w korycie rzeki i w dolinie będą nieodwracalne.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją planuje się realizację prac związanych z przełożeniem koryta rzeki i budową stawów hodowlanych do 280 dni w roku przez kilka lat. Tymczasem niszczenie tarlisk i żerowisk ryb nie następuje tylko w sposób mechaniczny, lecz również poprzez ich zamulenie. Zawiesina podrywana podczas prac w korycie, osiadając na złożonej ikrze powoduje jej bardzo wysoką śmiertelność. Zwiększająca się i utrzymująca przez dłuższy czas wysoka koncentracja zawiesiny w wodzie, może mieć wpływ na zdrowotność ryb, a także na ich zwiększoną śmiertelność. Nawet przejściowe występowanie zawiesiny w okresie tarła powoduje zamieranie ikry.

Potencjalnym zagrożeniem obszaru Natura 2000 "Rzeka San" (PLH180007) jest m. in. regulacja rzeki. Ponadto zagrożenie stanowi intensywna eksploatacja kruszywa, która powoduje zanikanie kamienistych tarlisk litofilnych gatunków ryb.

Inwestor powołuje się na zapisy Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego uchwalonego uchwałą Nr 25/VI/90 z dnia 13 grudnia 1990 r., w którym w terenie przedmiotowego przedsięwzięcia zakłada się możliwość przełożenia koryta Sanu z ewentualną eksploatacją kruszywa. Jednocześnie autor opracowania wskazuje, że plan ten nie jest obecnie dokumentem obowiązującym, co wynika z postanowień art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) mówiącym o tym, iż obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przed dniem 1 stycznia 1995 r. zachowują moc do czasu uchwalenia nowych planów, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2003 r.

Należy nadmienić, iż meandrujący San z piaszczystymi łachami i skarpami stanowi element naturalnego krajobrazu doliny rzecznej, który powinien podlegać ochronie. Zatem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie podziela przedstawionej w raporcie opinii, iż przedmiotowy projekt korzystnie i porządkująco wpłynie na walory krajobrazowe tego terenu. Ponadto regulacji rzeki w formie przedstawionej w dokumentacji nie można, w mniemaniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, nazwać *niewielkimi zmianami w krajobrazie*. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zm.) park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Zakazy wprowadzone w granicach Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego mają na celu zabezpieczać walory przyrodniczo - krajobrazowe przed zniszczeniem czy utratą wartości.

W myśl § 3 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Nr 73/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego (Dz. U. Nr 137, poz. 2089) na obszarze Parku Krajobrazowego zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, ze zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zm.) ww. zakaz nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których

sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzana procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę parku krajobrazowego.

Zgodnie z przedłożoną dokumentacją w ramach realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia planuje się pozyskanie surowca niezbędnego do budowy dróg, w tym autostrad. W myśl § 3 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego na obszarze Parku zakazuje się pozyskiwanie do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu. Jednocześnie przedmiotowe przedsięwzięcie związane będzie z przekształceniem powierzchni ziemi czyli z naruszeniem zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 5 ww. Rozporządzenia. W ocenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 17 grudnia 2009 r., znak: GDOŚ-DOP-p-073-50/1882/09/af, za zniekształcenie terenu należy uznać wszelkie zmiany dokonywane w rzeźbie terenu, niezależnie od ich zakresu i charakterystyki. Należy podkreślić, iż realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia będzie skutkować zmianą rzeźby terenu mającą charakter trwały tzn. że po dokonaniu czynności zmieniających rzeźbę terenu nie będzie możliwe, lub zakładane, powrócenie do stanu pierwotnego.

Należy nadmienić, iż budowa stawów rybnych wiąże się ze zniszczeniem fragmentu zadrzewień nadrzecznych co narusza kolejny zakaz obowiązujący w Parku Krajobrazowym, wynikający z § 3 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego tj. likwidacji i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych.

Należy również podkreślić siedliskotwórczy charakter zbiorowisk nadrzecznych dla wielu gatunków roślin i zwierząt, szczególnie ptaków, którym zapewniają schronienie, miejsca żerowania i rozrodu.

W wyniku skrócenia odcinka rzeki nastąpi wzrost spadku podłużnego i tym samym wzrost prędkości wody, co potwierdza autor przedłożonego raportu (str. 36). Początkowo na odcinku uregulowanym, wzrasta erozja wgłębna (brak opancerzenia dna) i miejscami brzegowa, a na skutek erozji wstecznej procesy te występują w nieuregulowanym odcinku górnym. Z postępującą erozją wgłębą obniża się poziom wody w korycie rzeki oraz poziom wód gruntowych. Na skutek tych oddziaływań dochodzi do zmniejszenia uwilgotnienia roślinności nadrzecznej oraz siedlisk przyrodniczych wykształconych na brzegach rzeki. Zatem należy domniemywać, iż w dłuższej perspektywie czasu dojdzie do naruszenia kolejnego zakazu obowiązującego w granicach Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego tj. dokonywania zmian stosunków wodnych, wynikającego z § 3 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia w sprawie Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego.

Część zakazów obowiązujących w granicach parku krajobrazowego nie dotyczy m. in. prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym. Należy mieć na uwadze, że Inwestor nie wykazał niezbędności zabezpieczenia przeciwpowodziowego drogi wojewódzkiej nr 884 Przemysł - Dynów - Domaradz, zlokalizowanej minimum 100 m od zakola Sanu. Ponadto istnieją inne rozwiązania alternatywne służące ewentualnemu zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu, których Inwestor nie przeanalizował. Nie zdefiniowano również w kontekście bezpieczeństwa powodziowego w całej zlewni, skali zagrożenia, czy przyspieszenie odpływu w danym miejscu nie spowoduje wzrostu fali poniżej lub nałożenia się wezbrań z dopływów i jaka skala regulacji jest niezbędna. Tymczasem występuje realne zagrożenie ze strony tego przedsięwzięcia, wynikające ze zwiększonej prędkości przepływu wody. Twierdzenie iż realizacja przedsięwzięcia służy zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu nie jest również wiarygodne, ponieważ zgodnie z wiedzą Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zakole to w latach 1992 - 1996 zostało poddane częściowej regulacji poprzez m. in. budowę tamy podłużnej i opasek faszynowo - kamiennych.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie *na terenie działek objętych planowanym przedsięwzięciem (na gruntach rolnych) i w ich najbliższym otoczeniu brak jest siedlisk przyrodniczych i siedlisk roślin i zwierząt z Załącznika I i II Dyrektywy Siedliskowej*. Nie potwierdzają tego wyniki *Inwentaryzacji wilkoobszarowej siedlisk przyrodniczych i gatunków w aspekcie sieci Natura 2000 w Polsce*. Ponadto w przedmiotowym terenie stwierdzono występowanie gatunków drzew tj. olsza czarna *Alnus glutinosa*, wierzba biała *Salix alba*, wierzba

krucha *Salix fragilis* oraz gatunki podszytu i runa tj. chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*, czeremcha zwyczajna *Padus avium*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, kielisznik zaroślowy *Celystegia sepium*, leszczyna pospolita *Corylus avellana*, mozga trzcinowata *Phalaris arundinacea*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, przytulia czepna *Galium aparine*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, sadziec konopiasty *Eupatorium cannabinum*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna* oraz żywokost lekarski *Symphytum officinale*. Ww. gatunki stanowią gatunki charakterystyczne dla priorytetowego siedliska przyrodniczego *91E0 - łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso - incanae*, olsy źródłiskowe) wymienionego w Załączniku Nr 1 Rozporządzenia w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, czyli wymienionego w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, stanowiącego przedmiot ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty "Ostoja Przemyska"(PLH180012). Należy mieć na uwadze, że kluczem do ochrony łągów jest zachowanie naturalnych warunków wodnych, w jakich te ekosystemy się wykształciły, tj. zachowanie okresowych zalewów.

Należy zauważyć, iż na skutek realizacji przedsięwzięcia ulegnie zniszczeniu siedlisko przyrodnicze zalewanych mulistych brzegów rzek (kod: 3270). Ponadto siedlisko przyrodnicze niżowych i górskich świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*, kod: 6510) zinventaryzowane nad Sanem wymaga zachowanie odpowiednio wysokiego średniego poziomu wód gruntowych, który stanowi kluczowy warunek sprzyjający jego rozwojowi. Istotnym zagrożeniem dla tego siedliska jest nie tylko zmiana stosunków wodnych na skutek erozji dna, ale również regulacja rzeki prowadząca do modyfikacji dynamiki cieków (zmiana warunków przepływów i wylewów). Zaniechanie ruchu wód gruntowych lub zalewowych prowadzi do zaniku tego typu siedlisk.

W stosunku do obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty "Rzeka San"(PLH180007) korzystny status ochronny gatunków ryb może być zagrożony zarówno przez czynniki działające bezpośrednio na osobniki tych zwierząt, jak i poprzez czynniki pośrednie, powodujące utratę ich siedlisk rozrodu, żerowania czy zimowania. Jednym z podstawowych warunków zachowania korzystnego statusu ochrony tego obszaru jest zachowanie naturalnego reżimu hydrologicznego. Ponadto przebudowa koryta wpłynie na reżim hydrologiczny rzeki, który warunkuje stosunki wodne w całej dolinie, a te wpływają na siedliska i gatunki charakterystyczne dla dolin rzecznych - zostały bowiem ewolucyjnie ukształtowane w warunkach określonych, powtarzalnych wzorców czasowego i przestrzennego zróżnicowania intensywności przepływów.

W myśl postanowień art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, za znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 rozumie się oddziaływanie na cele ochrony obszaru Natura 2000, w szczególności działania mogące: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W świetle ww. dowodów i analiz istnieje duże realne zagrożenie wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary mające znaczenie dla Wspólnoty "Rzeka San"(PLH180007) i "Ostoja Przemyska"(PLH180012).

Organ, w myśl art. 131 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy, zobligowany jest do ochrony i zarządzania obszarami Natura 2000. Rozstrzygając o braku wpływu inwestycji na obszary Natura 2000 musi mieć pewność (nie przypuszczać), iż przedsięwzięcie nie pogorszy stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie wpłynie negatywnie na gatunki i ich siedliska stanowiące przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, integralność tych obszarów oraz spójność sieci Natura 2000.

Prostowanie rzeki nie jest zgodne także z wymaganiami utrzymania dobrego stanu wód, zawartym w zapisach art. 4 pkt 5b Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowej Dyrektywy Wodnej). Realizacja przedmiotowego projektu doprowadzi do zmiany naturalnych warunków hydromorfologicznych wód rzeki San. Ponadto w myśl art. 4 ust. 7a

ww. dyrektywy Państwa Członkowskie nie naruszają jej zapisów, gdy zostały podjęte wszystkie możliwe kroki zmierzają do ograniczenia niekorzystnego wpływu na stan części wód.

Inwestor wskazuje, iż na I etapie realizacji (czyt. regulacji rzeki) nie odnotujemy praktycznie negatywnego (znaczącego) wpływu na otaczające środowisko przyrodnicze. Tymczasem w mniemaniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie właśnie ten etap przedsięwzięcia pociągnie za sobą największe konsekwencje dla środowiska przyrodniczego. Stwierdza się również, że skala (czyt. przedsięwzięcia) z punktu widzenia całości ekosystemu jest niewielka i nie stanowi realnego zagrożenia. Sformułowanie to nie znajduje jednak poparcia w żadnych analizach. Nie znajduje również uzasadnienia stwierdzenie, że zakłócenia w ekosystemie ustąpią z chwilą zakończenia wykonywanych prac związanych z przełożeniem koryta rzeki i budowy stawu.

Należy mieć na uwadze, iż na skutek realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia mają powstać stawy o powierzchni ponad 30 ha. Autor opracowanego raportu stwierdza, że w przypadku likwidacji obiektów stawów hodowlanych *spełniać będą rolę polderowych powierzchni przeciwpowodziowych*. Należy zauważyć, że roli polderowych powierzchni zawartych w raporcie nie znajduje merytorycznego uzasadnienia.

Przedstawione opracowania dr Krzysztofa Oklejewicza z Zakładu Przyrodniczych Podstaw Produkcji Rolniczej Akademii Rolniczej w Krakowie Wydziału w Rzeszowie oraz mgr inż. Stanisława Koguta z 1999 i 2003 r. nie stanowią aktualnych danych oraz nie dostarczają informacji o zbiorowiskach przyrodniczych znajdujących się w zasięgu przedmiotowego przedsięwzięcia. Zgodnie z zapisem zawartym w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko np.: "Zaleca się natomiast przeprowadzenie monitoringu przed rozpoczęciem inwestycji (w zakresie realizacji celów i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000) tj. pod kątem występowania na badanym obszarze siedlisk gatunków zwierząt i roślin chronionych" (str. 111, wiersz 29). Należy podkreślić, iż badania, te powinny być wykonane przed opracowaniem raportu. Natomiast ocena przedsięwzięcia zaleca ich wykonanie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, co wypacza ideę oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto sformułowanie o brzmieniu: "wpływ na zasoby, twory i składniki przyrody występujące w obszarze objętym przedsięwzięciem i w strefie jego potencjalnego oddziaływania jest możliwy jedynie na etapie realizacji przedsięwzięcia" również wskazuje na niezrozumienie sensu procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Przedłożony raport oddziaływania na środowiskowo jest sporządzony bez rzetelnego rozpoznania elementów różnorodności biologicznej, na które oddziaływać będzie planowana inwestycja, a przewidywania odnośnie reakcji tych elementów nie są zgodne z wiedzą przyrodniczą. Ponadto na potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000, Inwestor nie przeprowadził inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie ichtiofauny. Przedstawiony raport nie analizuje wszystkich elementów ważnych z punktu widzenia ochrony obszarów Natura 2000, jednakże z uwagi na ewidentne łamanie zakazów obowiązujących w granicach parku krajobrazowego już na tym etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko istnieje pewność, że przedmiotowe przedsięwzięcie będzie niekorzystnie wpływać na przyrodę parku krajobrazowego. Ponadto stwierdzenie prawdopodobieństwa negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, z punktu widzenia ekonomiki procesowej, jest wystarczającą podstawą do odmowy uzgodnienia.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji decyzji.

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji służy stronie wniesienie odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Przemyślu za pośrednictwem Wójta Gminy Krzyweca w terminie 14 dni od dnia doręczenia.